

Riittävän hyvä kuvailu - kansallisbibliografian näkökulma ja kevennysmahdollisuudet

Katri Riiheläinen
Kansallisbibliografiapalvelu, Kansalliskirjasto

Fennica ja Viola Melindassa

- Fennicaa on kuvailtu Melindaan vuodesta 2014 lähtien, Viola 2019 lähtien
- Kansallisbibliografiaa kuvaillaan omalla kuvailutasolla
- Kansallisbibliografiataso rakentuu vielä laajankin kuvailutason päälle
- Uudistuneen RDA:n kuvailutasotaulukossa on merkittynä kansallisbibliografiatason vaatimuksia

valmistajan nimi	L	Pakollinen vain kansallisbibliografisessa kuvailussa
valmistuspaikka	L	Pakollinen vain kansallisbibliografisessa kuvailussa

Miksi?

- Kansallisbibliografian ensisijainen tehtävä on pyrkiä antamaan monipuolinen ja edustava kuva kansallisesta julkaisutuotannosta ja mahdollistaa julkaisutuotannon tilastollinen ja sisällöllinen tutkimus

Kuvailu Melindassa

- Tällä hetkellä suositus kirjastoille Melinda-kuvailussa on noudattaa nykyisen RDA:n perustaso
- Kuvailuohjeissa jätetään tilaa myös kuvailijan harkinnalle
- Yhteistietokannassa pystymme tarkastelemaan toistemme tietueita
  - tietueiden täydentäminen
  - primaarikuvailu vs. poimintaluettelointi
  - tietueista keskustelu
- "Liian hyvällä" kuvailullakin on seurauksia
  - toimijakuvailupalvelun auktorisointityö lisääntynyt
  - kuvailun kynnyksen nouseminen ja resurssien kohdennus?

Kevennyslinjaukset 2018

- Ote kevennyslinjauksista
  - Useita nimiä sisältävä vastuullisuustieto: sovelletaan valinnaista poisjättämistä. (koskee 245-kentän vastuullisuusmerkintää)
  - Jos samassa roolissa on useampi ekspression tekijä, ainakin ensimmäinen merkitään. Muut ekspression tekijät merkitään, kun ne katsotaan tärkeiksi.
  - Kaikkien tiedonlähteessä esiintyvien kustantajien nimet merkitään: linjaus poistettu.
  - Kuvailevan yhteisön harkinnan mukaan merkitään kaikki tai vain osa aggregaattiteokseen (esim. artikkelikokoomateos) sisältyvien teosten tekijöistä tai teoksiin liittyvistä muista henkilöistä, suvuista tai yhteisöistä.

Kuvailun keventäminen ei tarkoita huonolaatuisempaa kuvailua, vaan joistakin nyt tallennettavista elementeistä luopumista. (Kuvailun tiedotuspäivät 2018, M-L Seppälä)

Kevennyslinjaukset käytännössä

	Perustaso
100	a Menna, Tomi, e kirjoittaja.
245	a Vuoksen lohikalakannat ja niiden käytön ja hoidon kehittäminen / c Tomi Menna [ja kolme muuta].
700	a Sutela, Tapio, e kirjoittaja.
700	a Tapaninen, Markus, e kirjoittaja.
700	a Vehanen, Teppo, e kirjoittaja.

Jos vastuullisuustietoon sisältyy **useamman kuin kolmen samassa roolissa** tai yhtäläisessä vastuussa olevan toimijan nimet, merkitään vain kunkin rooli- tai vastuuryhmän **ensimmäinen nimi**.

	Kansallisbibliografiataso
100	a Menna, Tomi, e kirjoittaja.
245	a Vuoksen lohikalakannat ja niiden käytön ja hoidon kehittäminen / c Tomi Menna [ja kolme muuta].
700	a Sutela, Tapio, e kirjoittaja.
700	a Tapaninen, Markus, e kirjoittaja.
700	a Vehanen, Teppo, e kirjoittaja.

SKL: Kaikki merkitään, mutta poisjätö mahdollista harkinnan mukaan.

Sovellusohje: Merkitään mahdollisimman monta teoksen tekijää (creator).

Kansallisbibliografiatasolla: Kaikista teoksen tekijöistä (creator) tehdään 7xx-kentät.

Kevennyslinjaukset käytännössä

	Perustaso
100	a Bataille, Georges, e kirjoittaja.
245	a Isovarvas : b artikkelia, muistiinpanoja, tiedotteita / c Georges Bataille ; toimittaneet Viljami Hukka [ja yksi muu] ; kääntäneet: Tiina Arppe [ja kuusi muuta] ; piirrokset: Jaakko Pallasvuo.
700	a Hukka, Viljami, e toimittaja, e kääntäjä.
700	a Arppe, Tiina, e kääntäjä.

Jos samassa roolissa on useampi ekspression tekijä, ainakin **ensimmäinen** merkitään. Kuvittaja, jos kuvitus on keskeinen. *Kansallisbibliografiatasolla*: Ekspression tekijöistä tehdään 7XX-kentät kolmeen samassa roolissa olevaan toimijaan saakka.

	Kansallisbibliografiataso
100	a Bataille, Georges, e kirjoittaja.
245	a Isovarvas : b artikkelia, muistiinpanoja, tiedotteita / c Georges Bataille ; toimittaneet Viljami Hukka ja Anna Nurminen ; kääntäneet: Tiina Arppe [ja kuusi muuta] ; piirrokset: Jaakko Pallasvuo.
700	a Hukka, Viljami, e toimittaja, e kääntäjä.
700	a Nurminen, Anna, e toimittaja, e kääntäjä.
700	a Arppe, Tiina, e kääntäjä.
700	<del> a Grén, Roni, e kääntäjä.</del>
700	<del> a Korhonen, Ari, e kääntäjä.</del>
700	<del> a Sjöberg, Sami, e kääntäjä.</del>
700	<del> a Viren, Eetu, e kääntäjä.</del>
700	a Pallasvuo, Jaakko, e kuvittaja.

Kevennyslinjaukset käytännössä

	Perustaso
264_1	a [Tampere] : b Tampereen taidemuseo, c [2022]

	Kansallisbibliografiataso
264_1	a [Tampere] : b Tampereen taidemuseo = b Tampere Art Museum ; a [Helsinki] : b Suomalaiset taidesäätiöt = b Finländska konststiftelser = b Finnish Fine Arts Foundations, c [2022]
264_3	b Punamusta, c 2022.

Ensimmäinen kustannuspaikka, kustantajan nimi ja julkaisuaika ovat ydinelementtejä. Kaikkien tiedonlähteessä esiintyvien kustantajien nimet merkitään: linjaus poistettu.

Kansallisbibliografiatasolla: Merkitään kaikki kustantajat, jotka on ensisijaisessa tiedonlähteessä mainittu. Kustantajien rinnakkaisnimet merkitään. Valmistustiedot merkitään.

Kuvailijan harkinta - mahdollisuuksia

Kuvailevan yhteisön harkinnan mukaan merkitään kaikki tai vain osa aggregaattiteokseen (esim. artikkelikokoomateos) sisältyvien teosten tekijöistä tai teoksiin liittyvistä muista henkilöistä, suvuista tai yhteisöistä.

	”Minimi”
245	a Terve suu / c toimittajat: Helena Heikka [ja kolme muuta].
7001_	a Heikka, Helena, e toimittaja.

	”Minimi”
245	a Terve suu / c toimittajat: Helena Heikka [ja kolme muuta].
5050_	a Terveen suun merkitys -- Suun asiantuntijahoidon periaatteet -- jne.
7001_	a Heikka, Helena, e toimittaja.

Kuvailijan harkinta - mahdollisuuksia

	"Maksimi"
245	a Terve suu / c toimittajat: Helena Heikka [ja kolme muuta].
50500	t Terveen suun merkitys / r Sisko Honkala -- t Suun asiantuntijahoidon periaatteet / r Helena Heikka -- jne.
7001_	a Heikka, Helena, e toimittaja.
7001_	a Jne. e toimittaja.

	"Maksimi"
245	a Terve suu / c toimittajat: Helena Heikka [ja kolme muuta].
50500	<del> t Terveen suun merkitys / r Sisko Honkala -- t Suun asiantuntijahoidon periaatteet / r Helena Heikka -- jne.</del>
7001_	a Heikka, Helena, e toimittaja.
7001_	a Jne. e toimittaja.
70012	i Sisältää (teos): a Honkala, Sisko. t Terveen suun merkitys.
70012	i Sisältää (teos): a Heikka, Helena. t Suun asiantuntijahoidon periaatteet.
70012	i Sisältää (teos): a Jne.

Puoliautomaattisesti tuotetut kuvailutietueet

- Melindassa alkaa esiintyä automaattisesti tai puoliautomaattisesti tuotettuja tietueita
  - kuvailutaso vielä määrittämättä
  - usein lähtödatan mahdollisuuksien määrittämää
- Kansallisbibliografiassa esiintyy nyt puoliautomaattisesti tuotettuja parannellun tason ennakkotietueita
- Tietueet on konvertoitu kustantajien tuottamasta onix-datasta

594 — $\frac{a}{5}$ TARKISTETTU ENNAKKOTIETO / KIRJAVÄLITYS
FENNI

Puoliautomaattisesti tuotetut kuvailutietueet

Elisa Aaltola

Esseitä eläimistä

into

Kuvaan voi liittyä käytön rajoituksia.

[► Katso käyttöehdot](#)

Finna-arvio
★★★★★

[Lisää ensimmäinen arvostelu. Kaikki arvostelut ovat julkisia.](#)

Esseitä eläimistä

 E-äänikirja
Aaltola, Elisa ▾, kirjoittaja ; Paavola, Satu ▾, lukija ; Into Kustannus ▾, kustantaja
Into Kustannus 2022.

[👁 NÄYTÄ MUUT VERSIOT \(2\)](#)

Genre	äänikirjat
Esittäjät	Lukija: Satu Paavola
Ulkoasu	1 verkkoaineisto (8 h 19 min)
Kieli	suomi
Julkaistu	Into Kustannus, 2022.
Saavutettavuus	kuuloon perustuva
ISBN	978-952-351-869-8 MP3

[NÄYTÄ VÄHEMMÄN ▲](#)

Puoliautomaattisesti tuotetut kuvailutietueet

- Tietueet sisältävät tietoa konversiosta sekä teosten versioista, jota voidaan mahdollisesti hyödyntää myöhemmin
- 884 |a ONIX3 to MARC transformation
|g 20220202
|k MELINDA_RECORD_IMPORT_SOURCE4
|q FI-NL
|5 MELINDA
- 974 |a KV
|b TT0042182
|5 FENNI
- SID |c VER4122906
|b FI-KV
- Kentät eivät replikoidu paikalliskantoihin
- Ethän poista kenttiä!

Puoliautomaattisesti tuotetut kuvailutietueet

- Iso osa puoliautomaattisesti tuotetuista verkkojulkaisuiden tietueista "jää" toistaiseksi tarkistetun ennakkotiedon tasolle
  - Marc21 000/17 tasokoodi 8
  - Marc21 000/17 tasokoodi 2 (vapaakappaleet)
    - "Täydellistä tasoa niukempi, kuvailun kohde ei käsillä"
  - kaiken verkkoaineiston manuaalinen kuvailu mahdotonta; tietueet täyttävät kansallisbibliografian vaatimukset julkaisutuotannon tilastointikäytöstä
- Hyödyttää myös painetun aineiston kuvailua
  - enemmän tietoa julkaisusta asiakaskäyttöön jo ennen kuvailua
  - tietueissa enemmän pohjatietoa valmiina
- Kokemuksia! (fennica-posti [at] helsinki.fi)

www.kansalliskirjasto.fi

Katri Riiheläinen
katri.riihelainen[at]helsinki.fi